

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
Guidelines for Development Budgeting Management in Schools
under The Secondary Educational Service Area Office Maha Sarakham

ธิตติพงษ์ ช้วยไธสง

ชยาภรณ์ เรืองสุวรรณ

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Thitiphong Chuythaisong

Chayakan Ruangsuan

Master of Education (Educational Management) Rajabhat Mahasarakham University

Email: pure_ada@hotmail.com

วันที่รับบทความ: 1 มิถุนายน 2566; วันแก้ไขบทความ: 6 กรกฎาคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ: 9 กรกฎาคม 2566

Received: June 1, 2023; Revised: July 6, 2023; Accepted: July 9, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น การบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษามหาสารคาม การวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู รวมจำนวน 320 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนความต้องการจำเป็นเรียงตามลำดับจากสูงสุดถึงต่ำสุดดังนี้ คือ ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ด้านการบริหารการเงินและบัญชี ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการตรวจสอบติดตาม และประเมินผล และการวางแผนงบประมาณ ตามลำดับ 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ประกอบด้วย ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ แนวทาง คือ 1) การดำเนินงานตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ 2) การวางแผนการบริหารงบประมาณด้านพัสดุและสินทรัพย์ ด้าน

การบริหารการเงินและบัญชี แนวทาง คือ 1) ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารการเงินและบัญชี 2) การปฏิบัติตามระเบียบการบริหารการเงินและบัญชี 2) การจัดทำแผนการปฏิบัติงานการบริหารการเงินและบัญชี ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา แนวทาง คือ 1) การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร 2) การใช้ประโยชน์จากการระดมทรัพยากรตามวัตถุประสงค์ ด้านการตรวจสอบติดตามและประเมินผล แนวทาง คือ 1) การตรวจสอบติดตามและประเมินผลการบริหารงบประมาณ 2) รายงานการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณ และด้านการวางแผนงบประมาณ แนวทาง คือ 1) การวางแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ 2) กำหนดทิศทางการดำเนินงานการใช้จ่ายงบประมาณ

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา, การบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the current state, desirable state and need assessment for budgeting management in schools under the secondary educational service area office Maha Sarakham. 2) study guidelines for development budgeting management in schools under the secondary educational service area office Maha Sarakham. The research process was divided to 2 phases: Phase 1 ; to study the current state, desirable state and need analysis for budgeting management in schools. The sample group used in the research was administrators and teachers, 320 people. The research tool was a questionnaire. The statistics used for data analysis were mean, percentage, standard deviation. Phase 2; to study guidelines for development budgeting management in schools. The target group is 9 experts. The research tool was interview form, data analysis by content analysis.

The research results were found that : 1. The current state in overall was moderate level, desirable state in overall was in the high level. The need assessment for budgeting management in schools rank from high to low level was 1) Asset management 2) Finance and account management 3) Educational resource mobilization 4) Checked, tracked, evaluated 5) Budget planning 2. Guidelines for development budgeting management in schools Include 1) asset management, guidelines are 1) Practice to regulations and laws 2) Planning asset management, Finance and account management, guidelines are 1) Promote and develop administrators and teachers about financial and accounting management 2) Practice to

regulations and laws of financial and accounting management 3) Action plan for financial and accounting management, Educational resource mobilization, guidelines are 1) Participatory process for educational resource mobilization 2) Using benefit from educational resource mobilization 4) Checked, tracked, evaluated, guidelines are 1) Checked, tracked, evaluated for budgeting management 2) Report for checked, tracked, evaluated for budget using, Budget guidelines are 1) Practice planning and budget expenditure plan 2) The goal of budget expenditure operations.

Keyword : Guidelines for development, Budgeting management in schools

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของโรงเรียนขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1) จัดทำนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนบริบทและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น 2) จัดตั้งงบประมาณและรับผิดชอบการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียน 3) พัฒนาหลักสูตรโรงเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของนักเรียน ชุมชนและท้องถิ่น 4) จัดการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม บรรยากาศการเรียนการสอนที่เหมาะสม และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 5) ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด 6) กำกับ ติดตาม ประเมินผลงานตามแผนงาน โครงการ และประเมินผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการพิจารณาความดี ความชอบ การพัฒนา และดำเนินการทางวินัยกับครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนตามที่กฎหมายกำหนด 7) ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้ง ปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของโรงเรียน 8) จัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน และให้ความร่วมมือในการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานภายนอกโรงเรียน รวมทั้งรายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการโรงเรียน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 9) ส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชนและสร้างความสัมพันธ์กับโรงเรียน ซึ่งจะเห็นได้ว่าการบริหารงบประมาณ เป็นภาระหน้าที่หนึ่งที่สำคัญของโรงเรียน สอดคล้องพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 สำคัญ ในหมวดที่ 8 ทรัพยากรและการลงทุนในมาตรา 62 ให้มีระบบการตรวจสอบ ติดตามและประเมินประสิทธิภาพ และประสิทธิผลการใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการศึกษา แนวการจัดการศึกษา

และคุณภาพมาตรฐานการศึกษา โดยหน่วยงานภายในและหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ตรวจสอบภายนอก หลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบ ติดตามและการประเมินให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม, 2561)

การบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องถือได้ว่าเป็น ผู้ที่มีบทบาทที่สำคัญในการรับผิดชอบ เริ่มจากการวางแผน การบริหารงบประมาณ และการรายงานผล โดย มุ่งผลสำเร็จของงานและการใช้ทรัพยากรที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลภายใต้งบประมาณที่ได้รับจัดสรร สถานศึกษาต้องวางแผนกลยุทธ์ และแผนงบประมาณระยะปานกลาง การคำนวณต้นทุนผลผลิต เพื่อนำไปสู่การจัดสรรงบประมาณ การจัด ระบบการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารการเงินและควบคุมงบประมาณจะต้องมีมาตรฐาน การควบคุมงบประมาณจะต้องมีมาตรฐานควบคุมงบประมาณ กำหนดความรับผิดชอบการเงินและการบัญชี การบริหารสินทรัพย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การรายงานการเงินและการดำเนินงานเพื่อแสดงความโปร่งใส การควบคุมและตรวจสอบภายในเพื่อควบคุมการใช้งบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินงานตามภารกิจหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับ ผู้เรียนในเขตพื้นที่บริการ ให้ความสำคัญในการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นผลงาน ยึดคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มหาสารคาม, 2561) การบริหารงบประมาณของสถานศึกษาได้นำระบบนี้เข้ามาใช้ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2542 เป็นต้นมา ซึ่งสถานศึกษาจะต้องพัฒนามาตรฐานการจัดสรรทางการเงินให้มีทั้ง 7 ด้าน และต้องจัดทำรายงาน การควบคุมภายในตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 ข้อ 6 ปีละ 1 ครั้ง ผู้บริหารซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายและมาตรการควบคุมของ โรงเรียนจึงควรจัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสม ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วย การกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 โดยมีบุคลากรทำหน้าที่หลักในสถานศึกษาเกี่ยวกับการ ควบคุมภายใน ที่ต้องประสานการทำงานอย่างใกล้ชิดกับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ดูแลรับผิดชอบงบประมาณ ของสถานศึกษา ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มงบประมาณ (สมศักดิ์ กรอบสูงเนิน, 2552)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาชี้ให้เห็นว่าทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาเป็น หัวใจของการจัดการศึกษาที่จะทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายได้ตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ดังนั้นระบบการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณด้านการศึกษาที่ประหยัด คุ่มค่าและมีประสิทธิภาพสูงสุดเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง สถานศึกษาที่จะทำให้การปฏิบัติงานบรรลุตาม วัตถุประสงค์ ภารกิจ วัตถุประสงค์ เนื่องจากระบบการควบคุมภายในเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการป้องกันและ

รักษาทรัพย์สินของหน่วยงาน ช่วยให้การใช้ทรัพยากรของหน่วยงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามจากการติดตามผลการบริหารงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคอยู่หลายประการในการดำเนินงานการบริหารด้านงบประมาณ โดยเฉพาะปัญหาการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา มีปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ คือ โรงเรียนได้รับจัดสรรงบประมาณล่าช้า มีขั้นตอนในการดำเนินงานมีมากเกินไปก่อให้เกิดความล่าช้าในการนำงบประมาณมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาโรงเรียน วัสดุที่ได้รับไม่ตรงกับที่ต้องการใช้ วัสดุครุภัณฑ์ที่ส่วนกลางจัดส่วนหนึ่งให้มีปัญหาด้านคุณภาพ มีการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติอยู่บ่อย ๆ ทำให้ยากต่อการปฏิบัติ และงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลมีอย่างจำกัด ไม่สามารถตอบสนองต่อการพัฒนาการศึกษาได้อย่างเต็มที่ การบริหารงบประมาณเพื่อให้เป็นไปด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้และการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่ เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดสรรและบริหารงบประมาณของโรงเรียนต่าง ๆ จะต้องมีการกำหนดนโยบายและแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาสูงสุด

จากความเป็นมาและความสำคัญของการบริหารงบประมาณดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงบประมาณของโรงเรียน รวมถึงข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานด้านงบประมาณของโรงเรียน ให้สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

ขอบเขตการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร จำนวน 1,914 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 78 คน และ ครู จำนวน 1,836 คน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ปีการศึกษา 2564

1.2 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 คน กำหนดจากตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 66 คน และครู จำนวน 254 คน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ปีการศึกษา 2564

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบข่ายการบริหารงบประมาณโรงเรียน ประกอบด้วย 1) การวางแผนงบประมาณ 2) การตรวจสอบติดตาม และประเมินผล 3) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา 4) การบริหารการเงิน และบัญชี และ 5) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

1. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา

ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม จำนวน 9 คน ดังนี้ 1) กลุ่มผู้บริหารการศึกษา จำนวน 2 คน 2) กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และ 3) กลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารงบประมาณ จำนวน 4 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ในระยะที่ 1

วิธีการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาระดับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน เพื่อสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวแปรในการวิจัย

2. สร้างแบบสอบถามการวิจัย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยกำหนดการแปลความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการจัดส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจะดำเนินการติดต่อแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

กำหนดใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.2 นำข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มาวิเคราะห์หาความต้องการจำเป็นในการพัฒนา โดยใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) ซึ่งเป็นดัชนีจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่ใช้หลักการประเมินความแตกต่าง และเป็นสูตรที่สุวิมล ว่องวานิช (2558) ได้ปรับปรุงสูตรการคำนวณมาจาก PNI โดยการหาค่าผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (I) กับค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (D) แล้วหารด้วยค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D) เพื่อถ่วงน้ำหนักก่อนที่จะนำมาจัดลำดับ โดยใช้หลักการกำหนดความต้องการจำเป็นจากระดับสภาพปัจจุบัน แล้วจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นตามค่า PNI_{Modified} โดยใช้สูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$PNI_{Modified} = (I - D) / D$$

เมื่อ PNI_{Modified} หมายถึง ดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการ

I = Importance หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพที่พึงประสงค์

D = Degree of Success หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพปัจจุบัน

ตัวเลขดัชนีความต้องการสูง แสดงว่ามีความจำเป็นในการพัฒนามาก

4.3 นำผลการวิเคราะห์มาจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นตามค่า Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) จากมากไปหาน้อย เพื่อเรียงลำดับตัวชี้วัดที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุด เพื่อนำไปศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามในการวิจัยระยะที่ 2 ต่อไป

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม มีรายละเอียดดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. นำผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการวิจัยระยะที่ 1 โดยนำข้อที่มีผลความต้องการจำเป็นสูงสุดของแต่ละองค์ประกอบมากำหนดเป็นประเด็นศึกษาแนวทางการ บริหารงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม จากนั้นสร้าง แบบสัมภาษณ์ตามประเด็นที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ พิจารณา และให้ข้อเสนอแนะ

2. ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน จากนั้นนำผลการสัมภาษณ์ มาสรุปสร้างเป็นแนวทางตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงาน งบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม สรุปดังนี้

สภาพปัจจุบันการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษามหาสารคามโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปหาต่ำสุด 3 ลำดับดังนี้ 1) ด้านการตรวจสอบติดตามและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 2) ด้านการวางแผน งบประมาณมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 3) ด้านการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาและด้าน การบริหารการเงินและบัญชีมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหาร พัสดุและสินทรัพย์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษามหาสารคามโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปหาต่ำสุด 3 ลำดับ ดังนี้ 1) ด้านการบริหารการเงินมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์มีค่าเฉลี่ย

อยู่ในระดับมาก 3) ด้านการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการวางแผนงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ดัชนีความต้องการจำเป็นการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารการเงินและบัญชี ด้านการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา ด้านการตรวจสอบติดตาม และประเมินผล และการวางแผนงบประมาณ ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม สรุปผลดังนี้

ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ แนวทาง คือ 1) การดำเนินงานตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ 2) การวางแผนการบริหารงบประมาณด้านพัสดุและสินทรัพย์

ด้านการบริหารการเงินและบัญชี แนวทาง คือ 1) ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารการเงินและบัญชี 2) การปฏิบัติตามระเบียบการบริหารการเงินและบัญชี 2) การจัดทำแผนการปฏิบัติงานการบริหารการเงินและบัญชี

ด้านการระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา แนวทาง คือ 1) การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากร 2) การใช้ประโยชน์จากการระดมทรัพยากรตามวัตถุประสงค์

ด้านการตรวจสอบติดตาม และประเมินผล แนวทาง คือ 1) การตรวจสอบติดตามและประเมินผลการบริหารงบประมาณ 2) รายงานการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการใช้งบประมาณ

ด้านการวางแผนงบประมาณ แนวทาง คือ 1) การวางแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ 2) กำหนดทิศทางการดำเนินงานการใช้จ่ายงบประมาณ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม

สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการตรวจสอบติดตามและประเมินผล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของโรงเรียนการจัดตั้งงบประมาณและรับผิดชอบการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียน ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด โดยการดำเนินงานมีการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล เพื่อให้ระบบการตรวจสอบภายในเป็นไปอย่างถูกต้องตามมาตรฐาน สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) ที่สรุปแนวทางการตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายเงินงบประมาณทั้งภายในระบบและนอกระบบให้เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณและแผนปฏิบัติงานประจำปี ตรวจสอบความถูก

ต้องตามตัวชี้วัดและผลผลิตในการปฏิบัติงานหรือประเมินผลตามความจริง การตรวจสอบติดตาม และประเมินผลของโรงเรียนทำให้ทราบข้อบกพร่อง ข้อผิดพลาดเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาแนวทางการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาต่อไป แต่อย่างไรก็ตามการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนระบบการตรวจสอบ ติดตามยังอาจมีปัญหาด้านวิธีการในการตรวจสอบที่ไม่เป็นปัจจุบัน จึงส่งผลให้สภาพปัจจุบันการบริหารงบประมาณของโรงเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารการเงินและบัญชี ทั้งนี้เนื่องจากจากการบริหารการเงินและบัญชีมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาสถานศึกษา การเงินและบัญชีเป็นเครื่องมือในการบริหารงบประมาณของโรงเรียนที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล จะต้องมีความรู้มาตรฐานในการควบคุมงบประมาณ รวมถึงกำหนดความรับผิดชอบในเรื่องการบัญชีและการเงิน การบริการการเงินในโรงเรียนเป็นงานที่มีความละเอียดเชื่อมโยงกับกฎหมายการเงิน ซึ่งมีความสำคัญและเป็นจุดเสี่ยงของการบริหารงบประมาณของฝ่ายบริหาร ผู้บริหารที่แต่งตั้งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้เรื่องกฎหมาย เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีต้องเข้ารับการอบรม ศึกษาระเบียบ แบบแผน แนวทางการปฏิบัติต้องยึดถือระเบียบต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด มีความซื่อสัตย์ มีวินัยมีความรับผิดชอบสูง ผู้ปฏิบัติหน้าที่การเงินและบัญชีต้องแยกบุคลากรด้านการเงินและบัญชีเป็นคนละคน เพื่อให้มีการตรวจสอบเบื้องต้นด้านการเงินและบัญชี ปัญหาด้านการบริหารงานเงินและบัญชีของโรงเรียนส่วนมากที่พบในปัจจุบันเกิดจากเจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ในการบันทึกบัญชีให้เป็นปัจจุบัน การตรวจสอบการจัดทำทะเบียนคุมหลักฐานขอเบิกไม่ถูกต้อง เจ้าหน้าที่การเงินไม่ปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด ไม่จัดทำรายงานการเงินให้ครบถ้วนตามที่ระเบียบกำหนด ผู้บริหารขาดการกำกับดูแลการดำเนินงานไม่เป็นปัจจุบันและการใช้งบประมาณไม่เป็นไปตามระเบียบ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) ดังนั้นจึงมีสภาพที่พึงประสงค์ด้านการบริหารการเงินและบัญชีของโรงเรียนสูงสุด

สำหรับผลการศึกษาความต้องการจำเป็น สรุปด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารทรัพย์สินนับเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการบริหารงานของโรงเรียน โรงเรียนที่ใช้สินทรัพย์ไม่คุ้มค่า ไม่มีการวางแผนการใช้ทรัพย์สินก็จะส่งผลให้ต้นทุนในการดำเนินการสูง ผลที่เกิดจากการใช้ทรัพย์สินไม่คุ้มค่ากับการลงทุน ด้านกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างมีความสำคัญที่ก่อให้เกิดการประหยัดงบประมาณ ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อต้นทุนของการผลิต การจัดซื้อจัดจ้างที่โปร่งใส ยุติธรรม และตรวจสอบได้จะช่วยลดการสูญเสียงบประมาณ สาเหตุทั่วไปของการสิ้นเปลืองงบประมาณอันเนื่องมาจากการใช้สินทรัพย์ ได้แก่ ไม่มีการบำรุงรักษาสินทรัพย์ การจัดซื้อสินทรัพย์ใหม่ในขณะที่สินทรัพย์เดิมยังสามารถใช้งานได้ การขาดความชัดเจนในกฎระเบียบในการขายสินทรัพย์เดิมที่ก่อให้เกิดผลผลิต รวมถึงการขาดการบริหารสินทรัพย์ที่มีอยู่ให้บังเกิดประโยชน์สูงสุด จะเห็นได้ว่าความต้องการจำเป็นการพัฒนาการบริหาร

พัสดุและสินทรัพย์มีความสำคัญในลำดับต้น ๆ ของการบริหารสอดคล้องกับชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ (2544) กล่าวถึงการบริหารสินทรัพย์ (Asset management) สินทรัพย์นับเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการดำเนินงานของโรงเรียน หากโรงเรียนใช้สินทรัพย์ไม่คุ้มค่า หรือไม่มีประสิทธิภาพก็จะเป็นผลให้ ต้นทุนในการดำเนินการสูงกว่าที่ควรจะเป็น สอดคล้องกับงานวิจัยของพวงผกา พรมราช (2559) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการจัดการความเสี่ยงด้านการบริการงบประมาณในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการ PNI_{Modified} เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การจัดการความเสี่ยงด้านงานพัสดุ การจัดการความเสี่ยงด้านงานบัญชี การจัดการความเสี่ยงด้านงานแผนงานและการจัดการความเสี่ยงด้านงานการเงิน ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม อภิปรายผลดังนี้

ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ สรุปแนวทาง คือ 1) การดำเนินงานตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ 2) การวางแผนการบริหารงบประมาณด้านพัสดุและสินทรัพย์ สอดคล้องกับสมศักดิ์ กรอบสูงเนิน (2552) ที่สรุปว่างานงบประมาณเป็นงานที่สำคัญและจำเป็นในการบริหารสถานศึกษา และเป็นงานที่ทำให้ผู้บริหารถูกร้องเรียนมากกว่างานอื่น ๆ จึงต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ ระมัดระวังในการ บริหารงานนี้เป็นพิเศษ เพราะงานงบประมาณมีความสลับซับซ้อนเสี่ยงต่อความผิดพลาดทางอาญา ทางแพ่ง ทางวินัย จึงต้องบริหารให้เป็นไปด้วยความถูกต้องเป็นระเบียบ โปร่งใส น่าเชื่อถือ ตรวจสอบได้ ทั้งจากภาครัฐและภาคประชาชน

ด้านการบริหารการเงินและบัญชี สรุปแนวทาง คือ 1) ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารการเงินและบัญชี 2) การปฏิบัติตามระเบียบการบริหารการเงินและบัญชี 2) การจัดทำแผนการปฏิบัติงานการบริหารการเงินและบัญชี สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ที่กล่าวเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาว่าจะต้องแสดงให้เห็นแผนการปฏิบัติงานของโรงเรียนในรอบปีอันเป็นผลจากรายรับและรายจ่ายที่วางแผนไว้ ซึ่งจะเป็นตัววัดผลการดำเนินงานทางการเงินของโรงเรียนและหน่วยงานทั้งหลายในโรงเรียน และชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ (2544) ที่สรุปเกี่ยวกับการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณว่า หน่วยงานจำเป็นต้องกำหนดรายการและโครงสร้างทางบัญชี ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมติดตามและประเมินผล และร่วมชื่นชมผลสำเร็จ หลักการนำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ใช้หลักการกระจายความรับผิดชอบ หลักความเชื่อถือและไว้วางใจซึ่งกันและกัน หลักการประสานความร่วมมือ หลักการประชาสัมพันธ์และหลักการติดตาม ตรวจสอบและรายงาน

ด้านการตรวจสอบติดตามและประเมินผล สรุปแนวทาง คือ 1) การตรวจสอบติดตามและประเมินผลการบริหารงบประมาณ 2) รายงานการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณ

สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ที่กล่าวว่าในกระบวนการงบประมาณ การประเมินผลจะมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจ นั่นคือ จะมีการประเมินผลก่อนเริ่มโครงการระหว่างการดำเนินการ และหลังสิ้นสุดโครงการ โดยที่การประเมินผลระหว่างดำเนินการจะมีผลเชื่อมโยงไปสู่การเร่งรัด ตัดทอน ชะลอ หรือยกเลิกงานหรือโครงการของหน่วยงานภาครัฐและแนวทางที่สำคัญในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรต่าง ๆ ภายใต้ระบบการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ได้แก่ 1) การรายงานทางการเงิน 2) การรายงานผลการดำเนินงานเพื่อเป็นที่ยืนยันถึงผลสำเร็จของงานตามที่ได้ทำ ข้อตกลงไว้ เป็นการแสดงให้เห็นว่าเงินงบประมาณที่ได้รับนั้น หน่วยงานภาครัฐนำไปใช้จ่ายอย่างไร ต้นทุน ในการผลิตและการบริการเป็นอย่างไร รวมถึงการแสดงผลการดำเนินงานของงานหรือโครงการในแต่ละช่วงเวลาเป็นไปตามข้อตกลงที่ได้ทำสัญญาไว้หรือไม่

ด้านการวางแผนงบประมาณ สรุปแนวทาง คือ 1) การวางแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ 2) กำหนดทิศทางการดำเนินงานการใช้จ่ายงบประมาณ สอดคล้องกับร่าง แก้วแดง (2546) ที่ได้กล่าวถึง การบริหารงบประมาณและการเงินแบบใหม่ว่า โรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญกับการวางแผนและกำหนดเป้าหมายและจัดลำดับความสำคัญของการใช้เงินให้ชัดเจน กล่าวคือ ต้องให้ความสำคัญกับกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอันดับแรก และในการดำเนินงานก็ต้องแสดงให้เห็นว่าได้ใช้งบประมาณที่สอดคล้องกับแผนเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และชัยสิทธิ์ เณลิมมีประเสริฐ (2544) ที่กล่าวว่า ในการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานไปสู่ความสำเร็จได้นั้น หน่วยงานหรือสถานศึกษาต้องมีการวางแผนงบประมาณ (budgeting Planning) โดยการวางแผนงบประมาณเริ่มต้นจากการทำแผนกลยุทธ์ของหน่วยงาน ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ผลผลิต กลยุทธ์ โครงสร้างแผนงานและตัวบ่งชี้ความสำเร็จของผลงาน ข้อมูลที่ได้จากแผนกลยุทธ์ นำมาจัดทำกรอบงบประมาณล่วงหน้าระยะปานกลาง 3 ปี ซึ่งจะเป็นการบ่งบอกถึงงบประมาณที่ใช้ในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลจากการวิจัยครั้งนี้ได้การบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ซึ่งจะเป็นแนวทางที่หน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษาทุกระดับได้นำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

1.2 ผลจากการศึกษาความต้องการจำเป็นสรุปผลด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีค่าสูงสุดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งผู้เกี่ยวข้อง ควรตระหนักถึงความสำคัญในด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ และควรมีการดำเนินงาน คือ 1) การดำเนินงานตามระเบียบ

และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ 2) การวางแผนการบริหารงบประมาณด้านพัสดุและสินทรัพย์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากการศึกษาพบว่า ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีความต้องการจำเป็นสูงสุด จึงควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ. (2544). **มาตรฐานการจัดการทางการเงิน 7 Hurdles** กับการจัดทำงบประมาณระบบใหม่. กรุงเทพฯ: อีระฟิล์ม แอน ไซเท็กซ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พวงผกา พรมราช. (2559). **การพัฒนาแนวทางการจัดการความเสี่ยงด้านการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิณสุดา สิริธังศรี. (2562). **การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา**. *สุทธิปริทัศน์*. 33(106), 134-148.
- รุ่ง แก้วแดง. (2546). **โรงเรียนนิติบุคคล**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- สมศักดิ์ กรอบสูงเนิน. (2552). **การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานงบประมาณ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ทวีพริ้นท์. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม. (2561). **รายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคามประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561**. มหาสารคาม: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). **คู่มือการบริหารโรงเรียน ในโครงการพัฒนาการบริหารรูปแบบนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). **รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง การศึกษาระบบบริหารภาครัฐด้านทรัพยากรเพื่อการศึกษา**. กรุงเทพฯ : פרקหวานกราฟฟิค.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), p. 607-610.